

Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Eelnõu kohaselt muudetakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruses nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *määrus*) maksete tegemist riigiasutustele ja põhiseaduslikele institutsioonidele, kes kasutavad Riigi Tugiteenuste Keskuse raamatupidamise teenust, ning tegelike kulude alusel kaudse kulu maksmisel ühtse määrana, kui toetuse saaja on omafinantseeringu ulatuses arve tasunud: toetus makstakse toetuse saajale, kes kannab selle edasi töövõtjale. Eelnõuga muudetakse määrust ka tulenevalt Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) õigusaktide muudatustest.

Esimesel juhul vähendatakse oluliselt töökoormust riigiasutuste raamatupidamise korraldamisel Riigi Tugiteenuste Keskuses (edaspidi *RTK*). Muudatuse tulemusena hakatakse raamatupidamises kajastama saadud toetusi ainult toetuse saaja raamatupidamisarvestuses, kui toetuse saaja on RTK raamatupidamisteenusel olev riigiasutus. Seni kajastati toetusi topelt rakendusasutuse raamatupidamises vahendamisenä ja toetuse saaja raamatupidamises. Kui jätta ära riigisisised maksed vahendajalt saajale (ühelt riigiasutuselt teisele), on võimalik minna üle toetuste ühekordsele kajastamisele ainult saaja juures. See ei mõjuta toetuse saajate ega RTK projektikoordinaatorite tööd maksetaotluste esitamisel ega maksetaotluste menetlemisel, kuid säästab olulisel määral RTK raamatupidajate tööaega.

Seoses riigiasutustele, kes kasutavad RTK raamatupidamise teenust, maksete tegemisega, muudetakse ka finantskorrektsiooni otsuse elemente ning kuludokumentide kontrolli ulatust.

Eelnõuga luuakse erisus maksete tegemisel juhtudel, kui toetust makstakse tegelike kulude alusel, kui toetuse saaja on arve omafinantseeringu ulatuses tasunud ja kaudseid kulusid hüvitatakse ühtse määra alusel. Kehtiva õiguse kohaselt tehakse makse otse töövõtjale. Pärast muudatust tehakse makse toetuse saajale, kes kannab selle edasi töövõtjale.

Eelnõu ja selle seletuskirja koostasid Riigi Tugiteenuste Keskuse osakonnajuhataja-riigi pearaamatupidaja Jutta Maar (e-post: jutta.maar@rtk.ee), ärianalüütik Kaidi Liiv (e-post: kaidi.liiv@rtk.ee), abikõlblikkuse, lihtsustamise ja maksete ekspert Kaja Toom (Kaja.Toom@rtk.ee) ja vanemjurist Anu Jaanson (e-post: anu.jaanson@rtk.ee). Eelnõu toimetab keeleliselt Rahandusministeeriumi personali- ja õigusosakonna keeleteimetaja Heleri Piip (e-post: heleri.piip@fin.ee) ning eelnõu juriidilist kvaliteeti on kontrollinud

Rahandusministeeriumi personali- ja õigusosakonna õigusloome valdkonna juht Virge Aasa (e-post: virge.aasa@fin.ee).

Eelnõu on seotud EL õiguse rakendamisega. Eelnõu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid ja ReArm muudatusi kajastavate määrustega:

1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2025/1914, millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1056 seoses erimeetmetega strateegiliste probleemide lahendamiseks vahetamise raames (ELT L, 2025/1914, 19.09.2025);

2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2025/1913, millega muudetakse määrust (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), seoses erimeetmetega strateegiliste probleemide lahendamiseks Eelnõu vähendab oluliselt töökoormust, kuna RTK raamatupidajad ei pea tegema topelt kandeid.

Eelnõu riigi raamatupidamise maksete muudatusi rakendatakse 1. maist 2026. a. Teised muudatused jõustuvad üldises korras.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu § 1 punktid 1 ja 9 puudutavad tagasinõude erivormi määruse § 25 lõikes 4 nimetatud toetuse saaja jaoks. Kuna määruse § 25 lõikes 4 nimetatud toetuse saaja (edaspidi ka *riigiasutusest toetuse saaja*) puhul ei toimu raha ülekande teel toetuse tagasimaksmist, siis ei ole nende puhul enam täpne kasutada toetuse tagasimaksmise mõistet. Riigiasutusest toetuse saaja jaoks on sobiv kasutada teise katteallika leidmise võimalust tagasimakse nõude täitmiseks, mis tähendab, et määruse § 25 lõikes 4 nimetatud toetuse saajal tuleb eelarves tagada abikõlbatute kulude (nii toetuse kui ka omafinantseeringu osa) katteks vahendid.

Eelnõu § 1 punkt 2 tunnistab kehtetuks põhimõtte, mille kohaselt partner, kui ta ei ole hankija riigihangete seaduse (edaspidi *RHS*) tähenduses, aga toetuse saaja on, peab ka partner toetuse kasutamisel järgima RHS-i. Edaspidi järgib mittehankijast partner § 10 lõikes 2 nimetatud kohustusi, teiste seas §-s 11 ettenähtud ostumenetluse korraldamise kohustust. Hankija järgib § 11 lõikes 1 RHS-i järgimise kohustust. Kui võrd ostumenetluse reeglid tagavad vähemalt RHS-is ettenähtud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega sarnaste põhimõtete järgimise, siis ei ole vajalik mittehankijast partnerile kehtestada sama rangeid reegleid kui hankijast toetuse saajale või partnerile.

Kui partner on RHS alusel riigihanke juba algatanud, viiakse menetlus lõpuni RHS alusel. Kui partner ei ole RHS alusel riigihanget algatanud, korraldab ta ostumenetluse § 11 alusel (vt ka § 2 selgitust).

Eelnõu § 1 punktiga 3 asendatakse § 11 lõike 9 punktis 3 tingimus „ega oleks majanduslikel või tehnilistel põhjustel võimalik“ tingimusega „ning oleks majanduslikel või tehnilistel põhjustel ebamõistlik“.

Muudatus lähtub kohtupraktikast. Tallinna Halduskohus leidis haldusasjas nr 3-22-1927, et RHS § 123 lg 1 p 3 ei eelda ettevõtja vahetamise absoluutset võimatust. Kohtu hinnangul tuleb seda sätet tõlgendada kooskõlas direktiiviga 2014/24/EL selliselt, et hankemenetlust ei pea läbi

viima olukorras, kus ettevõtja vahetamine oleks majanduslikel või tehnilistel põhjustel ebamõistlik. Piisav võib olla ka olukord, kus teisel pakkujal oleks teenuse olemusest tulenevalt oluliselt raskendatud pakkuda seda sama kvaliteedi ja sarnase maksumusega.

Muudatus lähtub ka riigihangete seaduse § 123 lõike 1 punktist 3¹ ning Euroopa Liidu riigihangete direktiivi 2014/24/EL artikli 72 lõike 1 punktist b, mille üks kohaldamise eeldustest, ei saa tövõtjat vahetada majanduslikel või tehnilistel põhjustel, viitab praktilisele teostamatusele, mitte absoluutsele võimatusse nagu on kehtivas § 11 lõike 9 punktis 3.

Kehtiv sõnastus „ei ole võimalik“ seab ettevõtja vahetamisele ebaproportsionaalselt range kriteeriumi ega võimalda piisavalt arvestada konkreetse olukorra majanduslikku ja tehnilist põhjendatust. Praktikast võib see viia olukorran, kus toetuse saaja on sunnitud ettevõtjat vahetama ka siis, kui see ei ole mõistlik ega kulutõhus.

Sõna „ebamõistlik“ võimaldab rakendada paindlikumat ja proportsionaalsuse põhimõtet lähtuvat hindamist, arvestades konkreetse ostu asjaolusid, toetuse eesmärki ning kulutuste põhjendatust.

Samuti aitab muudatus tagada toetuse saajate võrdsema kohtlemise, vältides olukorda, kus mittehankijatele kohaldatakse rangemaid tingimusi kui RHS tähenduses hankijatele.

Eelnõu § 1 punktide 4 ja 7 muudatused on seotud Euroopa Liidu õiguse muutmisega (nn ReArm muudatused)².

Muudatusega pikendatakse ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava abikõlblikkuse perioodi lõpptähtaega kuni 31. detsembrini 2030. a. Seoses rakenduskava abikõlblikkuse perioodi pikenemisega muutub ka toetuse maksamise lõpptähtaeg aasta võrra, see on senise 31. märtsi 2030. a asemel 31. märts 2031. a. HOME fondide³ puhul muudatusi ei ole, nende rakenduskavadele kehtivad senised rakenduskavade abikõlblikkuse perioodi lõpptähtajad.

Arvestades geopoliitilise olukorra olulist halvenemist ning liidu senisest suuremat vajadust tugevdada oma kaitsevõimet ja tsiviilvalmisolekut, on vajalik ühtekuuluvuspoliitika rahalised vahendid kiiremini ja paindlikumalt kasutusele võtta. Muutunud julgeolekukeskkond eeldab investeringuid nii liidu materiaalsesse vastupanuvõimesse kui ka ühiskonna toimimise ja sidususe säilitamiseks. Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi raames nähakse ette uute erieesmärkide loomine, et suunata vahendeid kaitsektori tööstussuutlikkuse arendamiseks ning investeringutesse kerkse kaitse- ja kahesuguse kasutusega taristusse. Toetus on mõeldud muu hulgas sõjaväelise liikuvuse parandamiseks ning tsiviilvalmisoleku ja tsiviiljulgeoleku tugevdamiseks, sealhulgas küberturvalisuse edendamiseks. Kavandatavad meetmed peavad jääma kooskõlla fondide kohaldamisalaga ning järgima olulise kahju ärahoidmise põhimõtet.

¹ Riigihangete seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse [eelnõu](#) on Riigikogus menetlemisel

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [2025/1914](#), millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1056 seoses erimeetmetega strateegiliste probleemide lahendamiseks vahetähtsuse raames ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [2025/1913](#), millega muudetakse määrust (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), seoses erimeetmetega strateegiliste probleemide lahendamiseks

³ Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond; Sisejulgeolekufond ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu

Lisaks on vajalik kohandada Euroopa Sotsiaalfond+ (edaspidi *ESF+*) kasutamist, et võimaldada liikmesriikidel paremini reageerida strateegilistele geopoliitilistele väljakutsetele. Selleks on loodud täiendavad võimalused *ESF+* vahendite ümberplaneerimiseks, et toetada ühiskonna vastupanuvõimet, säilitades samal ajal fondi sotsiaalse suunitluse ja põhieesmärgid.

ESF+ kaudu tehtavad muudatused võimaldavad investeerida oskustesse, töötajate ümberõppesse ning sotsiaalsetesse meetmetesse, mis toetavad kaitse- ja julgeolekuvaldkonnaga seotud struktuursete muutusi. Samuti aitavad need meetmed tugevdada sotsiaalset ühtekuuluvust, mis on demokraatliku ühiskonna toimimise ja kriisidele vastupanuvõime oluline eeldus. *ESF+* vahendite kasutamine ei tohi siiski kahjustada fondi peamist eesmärki vähendada ebavõrdsust ja toetada haavatavaid rühmi.

Kõik kavandatud muudatused peavad tagama, et ühtekuuluvuspoliitikat ei kasutata üksnes lühiajaliste kriisimeetmete rahastamiseks, vaid et see toetab ka pikaajalisi arengueesmärke.

Vabariigi Valitsus on kaitsevaldkonna toetamise heaks kiitnud 15 mail 2025. a. Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvuspoliitika rakenduskava IV muudatuse kinnitas Vabariigi Valitsus 11. detsembril 2025. a, misjärel kinnitas selle Euroopa Komisjon 25. veebruaril 2026. a.

Eelnõu § 1 punktiga 5 täiendatakse sätet viitega riigiasutustele (st riigieelarvelistele asutustele), kes on loetletud riigieelarve seaduse § 2 lõike 2 punktides 1 ja 2 ja kelle puhul minnakse raamatupidamises üle toetuste kajastamisele ainult selle riigiasutuse juures, kes on toetuse saaja või elluviija, loobudes nende topelt kajastamisest rakendusasutuses kui toetuse vahendaja arvestuses.

Nimetatud riigiasutustest toetuse saajateks on:

- 1) valitsusasutus, valitsusasutuse hallatav riigiasutus, maakohus, halduskohus ja ringkonnakohus;
- 2) Riigikogu Kantselei, Vabariigi Presidendi Kantselei, Riigikontroll, Õiguskantsleri Kantselei ja Riigikohus ning nende haldusala asutused.

Nad ei esita rakendusüksusele kulu tasumist tõendavaid dokumente, seega ka rakendusüksus ei kontrolli nende kulu tasumist tõendavaid dokumente.

Eelnõu § 1 punktiga 6 kehtestatakse, et riigiasutustest toetuse saajatele või elluviijatele, kelle raamatupidamisarvestust peetakse RTK-s, ei hakata tegema peale rakendusüksuse poolt maksetaotluse kinnitamist riigisiseseid väljamakseid (rakendusasutuselt toetuse saajale või elluviijale ehk ühelt riigikassa kontolt teisele). Neile tehakse maksed siis, kui Euroopa Komisjon on maksetaotluse aktsepteerinud ja Eestile üle kandnud.

Praegu on nii, et kui maksetaotluste menetlemisel kinnitatakse maksed riigiasutustele, teevad raamatupidajad riigi ühtses majandusarvestuse tarkvaras (edaspidi *SAP*) topelt raamatupidamiskandeid rakendusasutuse ja toetuse saaja raamatupidamisarvestuses ning riigikassa kaudu ülekandeid ühelt riigiasutuse kontolt teisele. Kui pärast kulude sertifitseerimist laekuvad vahendid Euroopa Komisjonilt, toimub riigikassa kaudu tegelik rahade jaotamine rakendusasutuste kontodele.

Muudatus võimaldab vähendada raamatupidajate töökoormust. Makse esitatakse nii nagu seni ja rakendusüksus menetleb kuludokumendid ka nii nagu seni. Kuid edaspidi, pärast abikõlblikke kulude kontrolli, kui struktuuritoetuse registris (edaspidi *SFOS*) märgitakse

riigiasutusest toetuse saaja kuludokument makstuks, ei liigu info SFOS-ist SAP-i ja raamatupidajad ei tee sel hetkel kannet meetme statistiliselt grandilt toetuse saaja reaalsele grandile. Kui kulud sertifitseeritakse ja Euroopa Komisjonilt laekuvad vahendid, teostatakse SAP-is vahendite jagamine toetuse saajate kontodele.

Rakenduskava eelarve täitmises kajastuvad maksed siis, kui need on SFOS-s makstuks märgitud nii nagu ka praegu, st toetus arvestatakse täitmise kohe, kui kulud on rakendusüksuse poolt abikõlblikuks tunnistatud. Projektikoordinaatori ega toetuse saaja jaoks SFOS-s ei muutu midagi, kuid raamatupidajad ei tee enam topelt kandeid SAP-is.

Eelnõu § 1 punkti 8 muutmine on ajendatud praktikas esilekerkinud probleemist. Kui toetust makstakse tegelike kulude alusel ühendmääruse § 27 lõike 1 punkti 2 alusel, siis tehakse makse otse töövõtjale. Juhul, kui projektis makstakse kaudsete kulude katteks toetust ühtse määrana, arvestab infosüsteem automaatselt ühtset määra kõikidest kuludokumentidest ja ka makse toimub ühe summana töövõtjale. Kuna sel juhul laekub töövõtjale summa, mis ei vasta arve summale, siis ei saa omafinantseeringu ulatuses tasutud kuludokumendi korral teha makset töövõtjale, vaid makse saaja peab olema toetuse saaja. Kirjeldatud probleemi lahendusena tasub toetuse saaja töövõtjale arve ettenähtud tähtaja jooksul ja esitab seejärel kulu tasumist tõendava dokumendi e-toetuse keskkonnas. Kuna ühtse määra alusel arvestatud makse aluseks olevaid kuludokumente toetuse saaja ei esita, siis ka antud juhul ei esita toetuse saaja kuludokumente ühtse määra alusel toetuse maksmisel.

Eelnõu § 1 punktis 10 korrastatakse finantskorrektsiooni otsuse regulatsiooni seoses maksete tegemisega riigiasutustest toetuse saajatele, ehk siis neile kes kasutavad RTK raamatupidamise teenust (vt punktide 4 ja 5 selgitusi). Kui toetus nõutakse tagasi, siis nimetatud toetuse saajal ei ole vajalik raha ülekandega toetust tagasi maksta, vaid leida riigieelarves kulutusele teine katteallikas ja vabastada kulutused välistoetuse eelarve liigilt. Tagasinõude täitmine loetakse eelarve liigi muutmisega toimunuks.

Eelnõu § 1 punktidega 11 ja 12 täiendatakse kuludega sidumata rahastamise sätet. Kuna praktikas on kuludega sidumata rahastamise (edaspidi *FNLC*) skeeme Eestis kasutusel juba mitmeid⁴, siis täiendatakse määrust praktikas esilekerkinud asjaoludega. Regulatsiooni lisatakse riigisisese õigusakti minimaalsete kohustuslike elementide hulka rakenduskava seirekomisjonis heaks kiidetud valikukriteeriumide ja -metoodika (edaspidi *üldised valikukriteeriumid ja -metoodika*) järgimise kohustus. Projektide valimine peab olema läbipaistev ja kindlatele kriteeriumidele ning ette kindlaksmääratud metoodikal põhinev menetlus.

Lisaks nähakse muudatusega ette, et juhul kui toetuse andmise aluseks oleva riigisisese määruse, käskkirja või lepingu alusel antakse riigiabi või vähese tähtsusega abi, tuleb eelnõu kooskõlastada Rahandusministeeriumiga. Riigiabi ja vähese tähtsusega abi reeglite järgimine on Euroopa Liidu õiguse seisukohalt keske tähtsusega ning eeskirjadele mittevastav abi võib kaasa tuua kohustuse toetus tagasi nõuda. Seetõttu on vajalik tagada, et toetuse andmise tingimused oleksid enne kehtestamist kooskõlas Euroopa Liidu õigusest tulenevate riigiabi nõuetega ning Rahandusministeeriumil kui riigiabi koordineerival asutusel oleks võimalus hinnata kavandatava toetuskeemi vastavust riigiabi nõuetele.

Kuna riigisisese käskkirja või lepingu eelnõule ei kohaldu Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011.

⁴ 10.04.2026 seisuga on [neli FNLC skeemi](#) elluviimisel, kolm on ettevalmistamisel.

a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ alusel ettenähtud õigusakti eelnõu koostöölastamine, nähakse ette § 47 lõikes 1 toetuse kasutamiseks antava määruse, käskkirja või lepingu eelnõu koostöölastamine riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmise korral Rahandusministeeriumiga. Üldiste valikukriteeriumide ja -metoodika järgimise kohustuse osas koostöölastavad eelnõu § 48 lõikes 1 nimetatud rakendusasutused, kes nõustavad riigi pikaajalises arengustrateegias kinnitatud strateegilistesse sihtidesse ja aluspõhimõtetesse panustamist vastavalt oma vastutusvaldkonnale. See aitab tagada õigusselguse, ühtlase praktika ja toetuste õiguspärase rakendamise.

Eelnõu § 1 punktis 12 (§ 47 lõige 2¹) määratakse FNLC skeemide puhul korraldusasutuse ülesanne Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 95 lõike 3 tähenduses. See tagab rollijaotuse selguse ja koondab vastutuse ühte asutusse. Tegemist on olemasoleva praktika õigusliku fikseerimisega ega too kaasa täiendavat töökoormust.

FNLC skeemi puhul saab eristada kahte tasandit toetuse andmisel:

- 1) nn ülemine tasand, millel Euroopa Komisjon annab toetust liikmesriigile, kokkuleppe saavutatavate tulemuste ja tingimustega on rakenduskava lisas;
- 2) alumine tasand, millel riik jagab toetust edasi riigisisiselt.

Kuna FNLC skeemis on kaks eri tasandit, võib rakendusüksuse rolli erinevatel tasanditel täita kaks asutust. Kui see asutus on RTK, siis täidab korraldusasutus juba praegu rakendusüksuse ülesandeid (ÜSS2021_2027 § 8 lõige 3). Kui tavapäraselt on rakendusüksuseks mõni teine asutus (KIK, EIS), siis FNLC skeemi puhul on rakendusüksuse ülesannete täitja ülemisel tasandil alati korraldusasutus. Sel juhul nimetatakse meetmete nimekirjas rakendusüksuseks korraldusasutus. Samas võib FNLC skeemi elluviimiseks alumisel tasandil riigisisises õigusaktis määrata toetuste menetlejaks, toetuse andjaks ja maksete tegijaks tegelikele lõppsaajatele EIS-i või KIK-i⁵.

Eelnõu § 1 punktiga 13 nähakse ette rakendussäte sujuvaks üleminekuks toetuse saaja partnerile.

Riigihange loetakse RHS alusel alustatuks hetkest, mil hankija on teinud konkreetse riigihanke läbiviimist käivitava esimese välise õigusliku tähendusega toimingu. Menetlustes, mille puhul RHS näeb ette hanketeate avaldamise (näiteks lihthankemenetlus, sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlus, avatud ja piiratud hankemenetlus, konkurentsipõhine läbirääkimistega menetlus, innovatsioonipartnerlus ning võistlev dialoog), on selliseks toiminguks hanketeate avaldamine riigihangete registris. Riigihangetes, mille läbiviimiseks hanketeate avaldamist ei nõuta (näiteks väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus, alla lihthanke piirmäära ja muudele erihangetele kehtestatud piirmääradest alla jäävad hanked), on hanke alustamise toiminguks ettepanek läbirääkimiste pidamiseks või pakkumuse esitamiseks või hinnapäring vms).

Kokkuvõtvalt viiakse RHS alusel lõpuni kõik partneri riigihanked, mille puhul enne uue määruse redaktsiooni jõustumist on partner avaldanud hankimise soovi läbi riigihangete registri või oma veebilehe või otse potentsiaalse(te)le pakkuja(te)le .

Paragrahviga 2 nähakse ette riigiasutusest toetuse saajale toetuse maksmise muudatustele määruse rakendamise aeg, mis on 1. mai 2026. a. Muudatuseks on RTK tellinud SFOS-i arenduse, et maksed liidese kaudu enam SFOS-ist SAP-i ei liiguks.

⁵ Korterelamute rekonstrueerimise FNLC skeemis on rakendusüksuse ülesannete jaotumine korraldusasutuse ja EIS vahel selgitatud meetmete nimekirja muudatuse [seletuskirjas](#) (osa 3.2.26, lk. 8).

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 159–706) ja ReArm muudatusi kajastavate määrustega:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2025/1914, millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1056 seoses erimeetmetega strateegiliste probleemide lahendamiseks vahetamise raames (ELT L, 2025/1914, 19.09.2025);
2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2025/1913, millega muudetakse määrust (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), seoses erimeetmetega strateegiliste probleemide lahendamiseks (ELT L, 2025/1913, 19.09.2025).

4. Määruse mõjud

Eelnõu puhul muutub riigiasutuste raamatupidamise tööprotsess lihtsamaks ning efektiivsemaks, samas toetuse saajate ja RTK projektikoordinaatorite tööloiku toetuse maksete tegemisel see ei puuduta. 2024. aasta andmete alusel tegeleb toetustega 11,81 täistööajaga raamatupidajat. Kokku SAP-is olid kulud kajastatud 1657 grandil. Neist 743 granti olid SFOS-i grandid ehk 44,8%. Hinnanguliselt 5,29 raamatupidajat tegelesid SFOS-i grantidega, mis on topelt arvestusega. Poole arvestame kokkuhoiuks ehk 2,65 raamatupidajat. Nende tööjõukulu raamatupidajate keskmise palga järgi koos maksudega on kokkuhoid aastas ca 96 000 eurot.

5. Määruse rakendamiseks vajalikud kulud ja rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamiseks tehtavad infosüsteemi arendamise kulud kaetakse tehnilisest abist.

6. Määruse jõustumine

Määruse § 1 punkte 5 ja 6 rakendatakse tagasiulatuvalt alates 1. maist 2026. a. SFOS-i arendus, et maksed liidese kaudu enam SFOS-ist SAP-i ei liiguks, on valminud ja kasutusel. Riigiasutuste raamatupidajaid ning rakendusasutuste ja rakendusüksuste töötajaid on enne arenduse kasutuselevõttu teavitatud 21.04.2026 e-kirjaga, 29.04.2026 saadeti infokiri SFOS-i kasutajatele ja 06.05.2026 toimus koolitus rakendusüksustele. Tagasiulatuv rakendamine on soodustav, kuna hoiab kokku riigi kulutusi riigiasutuste raamatupidamise tõhusama tööprotsessi arvelt.

Teised sätted jõustuvad üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi kaudu ministeeriumidele, Riigikantseleile (rakendusasutused), Sihtasutusele Keskkonnainvesteeringute Keskus, Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele, Riigi Tugiteenuste Keskusele (rakendusüksused) ja Vabariigi Presidendi Kantseleile, Riigikontrollile, Õiguskantsleri Kantseleile ja Riigikohtule

(riigiasutusest toetuse saajad). Eelnõu kooskõlastasid Haridus- ja Teadusministeerium, Sotsiaalministeerium, Kultuuriministeerium ja Siseministeerium. Riigikohus ja Kaubandus-Tööstuskoda tänasid võimaluse eest arvamust avaldada, kuid ei soovinud seda teha. Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus tegi ettepaneku muuta § 11 lõike 9 punkti 3 sõnastust. Riigihankekohuslaste ja mittehankijate lepingu muutmise võimalused peaksid olema sarnased. Ettepanekuga arvestati täielikult ja täiendati eelnõu punktiga 3.